

Wychodzi codziennie.

Przedpłata wynosi: we Lwowie rocznie 18 zł. — półrocznie 9 zł. — kwartalnie 4 zł. 50 ct. — miesięcznie 1 zł. 50 ct.

Pracownia posadowa w Państwie Austriackim rocznie 24 zł. — półrocznie 12 zł. — kwartalnie 6 zł. — miesięcznie 2 zł.

Pracownia posadowa na granicę: do całych Niemiec rocznie 50 marek, kwartalnie 12 marek 5 gr. — do Francji i Anglii rocznie 108 franków, kwartalnie 27 franków — do Belgii, Włoch i Szwajcarii rocznie 80 fr., kwartalnie 20 fr.

Numer kosztuje 10 centów.

Manuskryptów Redakcja nie zwraca.

Lwów 8. maja

W przeciągu dwóch tygodni dwa potężne polizki otrzymała Moskwa od gabinetu angielskiego. Pierwszym było ogłoszenie dokumentów o nawracaniu unitów chełmskich, drugim publikowana wczoraj odpowiedź na ostatni okólnik Gorczakowa, którym Moskwa motywowała wydanie wojny, przedstawiając się jako egzekutorka Europy. Pierwszy nie miał zamierzony donosić. Publikacji jego nie nadano należytego rozgłosu. Do wiadomości Europy dostał się on za pomocą prywatnej depeszy, bo jak się okazało wszystkie główne agencje telegraficzne ulokowane w stolicach mocarstw stoją na żołdzie moskiewskim i mają obowiązek zamieścić fakta, niemile rządowi moskiewskiemu i kompromitujące cara oswobodziciela. Znaczna część prasy europejskiej postąpiła sobie jeszcze bardziej po kamerydnersku, i nie wspomniała nawet o dokumentach, gdy już w całej osnowie pojawiły się w dziennikach bezstronnych. Zarzut tej niesumienności dziennikarskiej trafia szczególnie „liberalne” gazetiarstwo francuskie, które nie od dzisiaj zasmarkowało w perfumach dzięciołowych ku większemu sponiewieraniu wielkich i świętych zasad, których wśród francuski tyłokrotnie bronił na barykadach przeciwko wampyrom krwi ludzkiej. Wina tego zamilenia jednak rozdziela się na więcej czynników, bo także i na Polaków samych, i na tych, którzy się mienią by reprezentantami kościoła katolickiego, i są w posiadaniu daleko obszerniejszych, daleko prawdziwszych dokumentów, a mimo to nie mają śmiałości dać świadectwo prawdzie, jak Chrystus przykazał, lecz odrywają się tylko półgębkiem.

Z większym respektem niż sprawę unitów dziennikarstwo europejskie będzie musiało traktować replikę, którą lord Loftus wygłosił tydzień w Petersburgu. Jest to wygłoszenie w wyrażach, jakich użył zwykły zwykły używać wobec zdechłego obłudnika, i wierzymy bardzo telegrafowanej z Agence Russe uwadze, że gabinet petersburski pozostawi ją prawdopodobnie bez odpowiedzi. Są rzeczy na świecie, względem których dyplomacja moskiewska musi milczeć i milczenie to zaślaniać utartym argumentem, że zarzut jest uczyniony nie jest właściwie niczem innym, jak tylko padającym deszczem. W cztery tygodnie po podpisaniu protokołu londyńskiego, a w 6 dni po uroczystej deklaracji rządu angielskiego, że podczas wojny terazniejszej zamierza się trzymać ścisłej i bezstronnej neutralności trudno było spodziewać się tak stanowczego dokumentu.

Widzimy jednak, że taki drobny na pozór fakt jak zajęcie Bajazetu, które w perspektywie otwiera Moskalom drogę do Indji wschodnich, więcej podzielał na filantropów londyńskich, niż krew w środku Europy wolaćca o pomstę do nieba. Bawelna, in-

digo i kawa więcej ważą na szali cywilizowanej ludzkości, niż wszystko, co tę ludzką stawia cokolwiek wyżej nad inne stworzenia boże. Nowożytni faryzeusze mają jednak osobny słownik: prosty interes grajzlerski zwykły nazywać honorem, tak długo, dopóki niebezpieczeństwo nie zbliża się bezpośrednio do kieszeni. Anglia ze swoją polityką terazniejszą w sprawie wschodniej doszła podobno teraz do tego okresu, że już zapóźno mówić o narażeniu honoru, bo nie przedmiot moralny jest narażony, lecz po prostu — skóra, będąca jak wiadomo mniej moralnym przedmiotem, ale natomiast bardziej dotkliwym.

Być może, iż Anglia jeszcze dość wczelnie nabrała lepszych przekonań o charakterze wojny, jaką car popychany fatalizmem despoty, rozpoczął obecnie. Być może, iż całe dotychczasowe postępowanie gabinetu angielskiego było na to obliczone, aby Moskwę uwikłać w wojnę, która jakkolwiek w następstwach swych nieobliczona, ma jednak prawdopodobieństwo ruiny caratu. To pewna, że ogłoszona wczoraj depesza angielska jest rękawicą ciśniętą w oczy Moskwie, a nawiązaniem byłoby, po doręczeniu takiego pisma Gorczakowowi marzyć o możebności zlokalizowania wojny.

W r. 1853 przez trzy kwartały pracowała dyplomacja nad problemem analogicznego ograniczenia teatru wojennego, a nie udało się. I teraz będzie tak samo. Wybuch wojny europejskiej jest tylko kwestią czasu, której przyspieszenie zawisło jedynie od postępu hord kozackich.

Wystawa krajowa w r. 1877.

Dnia 2. bm. odbyło się posiedzenie komitetu wykonawczego wystawy krajowej. Ponieważ z dniem 1. maja upłynął termin zgłoszenia maszyn rolniczych, podano do wiadomości, że wystawców maszyn krajowych zgłosiło się 13 i zajmować będą 27 metr. pod dachem, 928 1/2 metrów pod gołym niebem. Wystawców pozakrajowych zgłosiło się 26, a zajmować będą przestrzeń pod dachem 243 1/2 metr. pod gołym niebem 3175 1/2 metrów. Długa dyskusja wywiązała się nad kwestią dostawy wody dla budynku na plac wystawy. Rozchodziło się głównie o to, jakie kwoty w tym celu przeznaczyć na wodociągi. Uchwalono w końcu przeznaczyć 2000 zł. jako maksimum i wykonanie uchwały polecono komisji technicznej. Komitet rozprawił konkurs na wzór medalu Nadełano 13 wzorów. Do komisji mającej ocenić medale nadesłane, wybrano pp.: Henryka Rodakowskiego, Ottona Hausnera i Juliana Zacharzewicza. W końcu zatwierdzono jeszcze niektóre zadania sekcji. Sprawy zaś wniosków filii krakowskiej pod względem trwania wystawy, czasu przyjmowania zgłoszeń itd. musiało odroczyć do następnego posiedzenia, które się wkrótce odbędzie. Dziś obradowała komisja konkursowa, wyznaczona przez komitet wykonawczy wystawy krajowej, celem oceny nadesłanych wzorów medalu. Uznano medal opatrzonej „X” za względnie najlepszy i postanowiono wnieść, aby przyznano mu nagrodę 50 złr. Na drugą nagrodę postanowiono proponować odlew gipsowy z napisem „Klemens.” Uchwała ta idzie jeszcze pod zatwierdzenie komitetu.

CÓRKA KAPITANA.

NOVELA

PUSZKINA.

Spółczył Trembiński.

(Ciąg dalszy.)

XIII.

A r e s t.

Złączony tak niespodziewanie z ukochaną dziewczyną, o którą jeszcze rano silnie byłem niespokojny, nie widziałem samemu sobie i wyobrażałem, że wszystko co się stało, było snem tylko. Marja w zamysleniu spoglądała na mnie to na drogę, nie mogąc się spoglądać i przyjeżdż do siebie.

Jechaliśmy w milczeniu. Serca nasze zamadły, to były przepiękne. Po dwóch godzinach jazdy znaleźliśmy się w najbliższej fortecy, należącej także do Pułaczewa. Tutaj odmieniliśmy konie. Z przedkości, z jaką je zaprzęgał, i po usłyszaniu brodatego koczaka, naznaczonego za komendantem przez Pułaczewa, poznałem, że dzięki naszemu woźnicy przyjęto mnie jako nadwornego historyka.

Pojechaliśmy dalej. Zaczęło się zmierzchać. Przybliżaliśmy się do miasteczka, gdzie według słów brodatego komendanta, stał silny oddział, dający na pomoc samowładcom. Zatrzymaliśmy nas. Na pytanie „kto jedzie?” woźnica głośnie odpowiedział:

— Cesarzski kum ze swoją gospodynią. Wtem oddział huzarów okrzyknął nas z krzykiem:

— Wychodź, diabli kumie! rzekł wasz wachmistrz. Będziesz miał łaźnię z twoją gospodynią!

Wyskoczyłem z bryczki i żądałem, żeby doprowadzili mnie do naczelnika. Ujrzały oficer, żołnierze się rozstąpili. Wachmistrz poprowadził

Korespondencje polityczne „Dz. Pol.”

Lublin 1. maja.

Doszły i do nas, ogłoszone w parlamencie angielskim, noty konsula w Warszawie, pana Mansfielda, o rzeczach moskiewskich w chełmskim. Rozumie się, są one niedokładne, nie opowiadają wszystki i szczegółowo okoliczności i rzeki wykonywanych z urzędu, a tomentę władz, nie przez swawolę baszybuzuków, ale przez regularne wojska Jego Cesarzkiej Mości. Ja też tu za mało mam miejsca opisywać wszystko; zdaje się były one opisane w waszych gazetach we właściwym czasie; żal tylko żeście się nie postarali o powtórzenie takowych w poważnych zagranicznych pismach niemieckich, francuskich, angielskich i włoskich. To by przekonało świat, jaka swoboda czeka za moskiewskich słowian po zawojowaniu ich przez Moskalów. Tutaj zaś tylko zamierzam objaśnić doniesienia p. Mansfielda, który powiada, że niektórzy duchowni dobro wolnie przyjęli schizmę, myślałby kto, że to do brownie przyjęli miejscowi chełmscy duchowni; a to nie tak jest. Ci „dobrowolni”, są to wybrańi i sprowadzeni na ten cel z kleru galicyjskiego, są to wasi Rusini, a z miejscowych żaden nie chciał się poddać tej misji, nawet oświadczył Wojciech. Galicyjcy to duchowni pomagali do krwawego dzieła, oni z zimną krwią przypatrywali się mękom biednego ludu. nawet stężyli rżadziwo za narzędzie: miejscowy kler, z naszym wyjątkiem zaledwie kilku ludzi słabego i bojaźliwego serca, wołał pójść na Sybir lub na nędzę i tużeczka za granicę, jak zmienił wiarę przodków. Ależ bo wierność klera chełmskiego ani oddawała jest znaną. Ja, com dwadzieścia sześć lat mieszkał jako kapłan w klasztorze OO. R-formatów, najlepiej to znam, bom z nimi wszyscy kłmni żył i o tem chcę wam trochę napisać. — Jeszcze w r. 1840 po krwawym nawróceniu unitów na schizmę na Litwie i Białorusi, rząd moskiewski próbował zrobić to i w Chełmsku, ale że natrafiał na silny opór ka biskupa Szamborskiego, a szczególnie duchowieństwa niższego wiejskiego, musiał zaniechać występowania jawnie ze swymi zamiarami; lecz za to począł martwić tajemnie i jednak sobie zwoleńników. Paszkiewicz sprowadził do Warszawy bardzo zdolnego Moskala, Popowa, który razem z Radoszewskim, objawiając zarząd spraw greckokatolickich w komisji spraw wewnętrznych i duchownych, plebiscytem, orderami, obietnicami i postrachem, przyciągnął na swoją stronę duchownych, ale, pomimo całej ułudności, przystali do aich tylko, ich wspólnik asesor w komisji spraw wewnętrznych i duchownych ks. Jan Pocię, prowincjał Bazylijanów Bielewicz. Hryniewiecki przybył jeszcze przedtem z Galicji, Zypowski i Kalinowski; a więcej żaden.

Ci pierwsi zwerbowani przez Popowa, na przed rozpoczęcia atak na Bazylijanów, gdyż Bielewicz, jako prowincjał, miał nad nimi nieograniczoną władzę, ale coż z tego wyszło? Oto zakonnik Dąbrowski, Krajewski, Maun i Wasilewski, uciekli przed przesładowaniem za granicę, kilka wadzone do fortecy w Zamostcu, a jak zabrakło zakonników to i misja się skończyła. Wkrótce też i Bielewicz zmarł, Zypowski, Kalinowski i Hryniewiecki zaś zaniechali swych zamiarów, stary nie miał żadnej powagi; został więc tylko jeden Pocię ze swą rodziną. Będąc blisko Popowa, nie ustawał w swych zamiarach zmuszania wiary unitów; używał ku temu z całą zgroźnością swego wpływu na duchowieństwo; wydał parę dziełek w duchu przeciwnym religii katolickiej, i w celu próżniactwa duchowieństwa unickiego z łacińskim. Ale że Warszawa, gdzie urzędował, oddalona od dieceji, nie szeroka więc była jego działalność; ograniczyć się musiała tylko na tych duchownych, którzy starając się o probostwa

we wsiach rządowych, zmuszeni byli do niego się udawać; ale tych probostw nie wiele było i mało wakołało i działalność ograniczać się musiała do bardzo szupkiej liczby klientów. Dopiero po śmierci biskupa Szamborskiego, gdy administratorem dieceji wybrany został Sniragan Teraszkiewicz, rektor seminarium, a rząd rektorem zamianował Pocię, zdawało się, że działalność jego będzie większą, mając szersze pole i spodziewany był większy skutek, szczególnie na niedoświadczonych młodych seminarzystów, którzy, jako przyszli kapłani, mieli roznieść zasady schizmy po dieceji. W roku 1851 przybył Pocię z Warszawy do Chełma z całą swą rodziną, tj. z żoną, czterema córkami i trzema synami, ulokował się w seminarium, i sprowadził także pannę L., wychowaną w domowym instytucie w Puławach, sławną z tego, iż ją car Mikołaj, zwiadczył ten instytucj w umyśle czy ubieralni, pocałował, ale nie w usta, za co dostała złoconą cyfrę carowej do noszenia na lewym ramieniu, jakby epolet jakiej. — Panny i oia słała żenska, zajęły sale przeznaczone dla alumnów i miały polecenie oddziaływać na obok mieszkających młodych seminarzystów. Jak to polecenie wypełniały, możecie sobie wyobrazić. Warszawa i doś przystojna, młode, szykowne, i zgrzesne, że szkoły Paszkiewicz, Abramowicz i różny Rutenstrachów — doś powie, ezie, iż ciągle wieczorami alumni musieli się spotykać na korytarzach z pannami w zupełnych nęglach; wielka tylko niechęć do rodziny Pocię i dziewczęta niewinność alumnów, była hamulem od jawnych niemoralnych ekscesów. Ociec zaś Pocię, wszelkimi sposobami starał się jednać sobie alumnów. Zapaszał ich do siebie, wydawał wieczorki, baliki, urządzał amatorskie teatry, a przy każdej sposobności zaszczeplił w umyśle młode moskiewskie swe zasady. Taki obcowy atak na skromną i potulną młodzież, przedko ją przekonał o nicnych zamiarach. Roztropniejsi objawiali sobie swe niechęć, łaczili się w kółka, a w końcu wystąpili jawnie przeciwko postępowaniu Pocię i podali skargę pismenną do biskupa Teraszkiewicza, wyjaśniającą wszystko, co się dzieje w Seminarium. Rozgniewany Pocię na taką śmiałość, odpowiedział zuchwałe, że jest przez namiastnika tu przysłany i nikt ma nie nie robi, ogłosił seminarium w stanie obłąkania, prowadził różne śledztwa i spisywał jakieś protokoły przez kilka tygodni, a potem niby wykrywszy bunt, jako naczelnika tego buntu wydalił z seminarium Bańkowski. (Zdaje się tego, którego w 1863 roku biskup Kalinowski obejmując zarząd dieceji, powołał do konsystorza, a który w roku 1871 po dymisji z biskupstwa Kuźmiewskiego najpierw wyszedł do Galicji). Podobnie gwałtowne postępowanie Pocię obłądziło z apacji ks. biskupa Teraszkiewicza tem bardziej, że wydany Bańkowski był ulubieńcem jego samego, tak i kanoników i profesorów seminarium. Naradziwszy się więc z kanonikami i profesorami seminarium ks. b. Teraszkiewicz energicznie wystąpił przeciw Pocię. Zwołał alumnów do auli seminarzyckiej i w stosownej do okoliczności przemowie, rzekł do seminarzystów: „Nierozważne postąpienie ks. rektora odwołać i tak zagnę alumnów, jakim jest Bańkowski wracam waszemu gronu”. Wszystko to czytałem przed parą laty jeszcze zapisane w księdze seminarzyckiej własną ręką Pocię. Energię ks. biskupa dodała otuchy alumnów, Pocię zniechęł; cały frakcyoner przeniósł się z gmachu seminarzyckiego do miasta; powierzone mu zdawało się, że wszystko zle minęło, lecz z granic rzeczy Pocię trwał w swych zamiarach, a nawet dalej poszedł. Wyrobił w rząd zakaz wysyłania alumnów do rzymsko katolickiej akademii w Warszawie a tylko, ażeby wysłał do schizmatycznych duchownych akademii w Moskwie i Kijowie, co mu tem snadniej poszło, że

Przedpłata i ogłoszenia przyjmują we Lwowie: Biuro Administracji „Dziennika Polskiego” przy placu Hallchima i Agencja W. Piłkowskiego plac Katedralny we Wiedniu, Hamburgu, Frankfurtu n. M., w Radlinie, Lipsku, Baylei (Szwajcarii) i Wrocławiu pp. Haasenstein & Vogler w Wiedniu F. Lob, R. Mosse, Rottler i Spł. w Poznaniu Kasiński Neumann Biuro anonów w Paryżu pułkownik Raczkowski, Faubourg Poissoniere 33. Ogłoszenia przyjmują Agencja p. Adama Carrefour de la Croix-Rouge, 2 Paris w Krakowie ksigarnia Adolfa Dygalskiego.

Ogłoszenia przyjmują się na opłat 6 centów od miejsca objętości jednego wiersza drukiem (petit).

Listy z pieniędzmi mają być przesyłane franco do Administracji „Dziennika Polskiego”. Listy reklamacyjne nie opłacane nie podlegają opłacie.

działał właśnie podstępnie i w myśl tegoż rządu, jako wierny sługa jego.

Rozporządzenie to rządu wywołało straszny popłoch w całym klerze. Wyznaczeni przez Pocię do wysłania do akademii w Moskwie, Malczyński, Mosiewicz, Krypiakiewicz i Sieniewicz emigrowali ze strachu do Rzymu, i Pocięowi na pierwszy raz udało się wysłać tylko jednego syna, Mikołaja, a drugiego jakiegoś Szelemetkę, w następnym zaś roku wysłał do Kijowa już trzech: Filipa i Izydora Bieganowskich i Zieniewicza. Czyny te Pocię doświadczył z wiadomości Rzymu i papież dowiedziawszy się o wszystkim, rzucił kłątwe na Pocię, który dręczony agitatorami sumienia, dostał choroby Paszkiewiczowskiej — robactwo go za życia toczyło. Usunięty z rektorstwa, wzdarty od duchowieństwa, w kłątwe papieskiej zmarł w zięcia swego Sebowicza w Czernichowie. Po wojnie królewskiej rząd na pewien czas zmienił swe postępowanie w Królestwie, a tak na duchowieństwo unickie zesłał pozostałe potomstwo Pocię: Mikołaj, syn, po skończeniu akademii w Moskwie, został profesorem filozofii w seminarium, a drugi, Emiljan, którego ojciec jeszcze za życia ożenił ze wspomnianą wyżej panną L., został protokolistą konsystorza i nauczycielem łaciny na kursie przygotowawczym w seminarium — trzej zięciowie: Sebowicz w Hrabieszewskim, Tonkie na Podlasiu i Chraciewicz w Zamojskiem.

W dziesięć lat po wojnie krymskiej rząd przystąpił już do jawnego przesładowania. Potomstwo Pocię swoją zgroźnością wciągnęło się do organizacji narodowej w roku 1863, jednakże, po upadku powstania, wszyscy zostali ożdobieni orderami z napisem: „za usmierzaniem polskow miatek”. W roku 1863 przekonany przez stolicę apostolską na biskupa chełmskiego, Kalinowskiego, objął zarząd dieceji. Młodzi Pocię chcieli wciągnąć się do jego zaufania. Starali się, aby im powierzył referat swej sekretnej korespondencji, lecz sam słysząc z ust Kalinowskiego, jak mówił, iż więcej się obawia przyjaciół swych Pocię, niż wroga Wojciechów. Po okropnym i krwawym przeprowadzeniu unitów chełmskich na schizmę, Mikołaj Pocię, jeden tylko z chełmskiego jeździł do Petersburga z Galicjanami i podziękowaniem do cara za pozwolenie przejęcia unitów chełmskich na prawosławie, a Emiljan najstarszą swą córkę wydał za popa schizmatycznego.

Niechże więc z tego com tu powiedział i z opisów tych strasznych rzeczy, wysłania na Sybir, które już przedtem Dziennik Polski z autentycznych źródeł podawał, niechże się świat przekona, jak silny charakterem i wiarą był kler unicki chełmski, kiedy pomimo tyranji, pokasy i rozmaitych podstępów został wiernym. Czesz wam po wieczne czasy! My tu w Kongresówce całem sercem wielbimy was i czcimy, i gdybyśmy tę wolność mieli, którą ma Galicja, przekonałoby się, jak czynami potrafilibyśmy te nasze uczucia wam okazać. Podobno wy, oście się schronili do Galicji, zostając w nędzy, a nawet znosząc przesładowanie od tamtejszych Rusinów, a nie ma komu was obronić i dopomóc — lecz w Boga nadzieję! Nie upadacie na dachu; przekonanie wasze niech wam będzie pociechą i osłoda, a Bóg da, wkrótce zmienią się z pewnością czasy i ludzie!

Przegląd polityczny.

Car przybył do Moskwy wraz z następcą tronu i w ks. Mikołajem 4. maja o godz. 10. wieczorem i przyjmowany był przez carową i carównę na dworcu kolei. Następnego dnia o godz. 10/1, rano przyjmował wyższych urzędników cywilnych i wojskowych, a następnie szlachty, burmistrz i reprezentantów stanu Krasnodarskiego.

Piosnka młodego wygnajca.

Mój ojciec dawny rachunek
Z cesarzem miał Mikołajem
I od moskiewskiej legi kuli
Daleko, hen, nad Dunajem:
Rachunek mnie i mej braci
Car Aleksander zapłaci!

Matkę nam porwał car wtóry,
Bo swej uczyla nas wiary,
Umarła w drodze na Sybir —
Mnie słęca ocalił stary —
I w obcym, dalekim kraju
Spiewał mi pieśń o Dunaju.

Spiewał mi piosnkę cadowną,
Ze kiedys z Turków krajiny
Hufiec zwycięski, niezłomny,
Zawita w nasze równiny —
Mniejsza, czy wróżba nie zwodzi;
Bió wroga — zawsze się godzi.

Po matce mam krzyżyk złoty
W cadownem miejscu święcony,
Po ojcu pałasz walczyński,
Na carskich helmach szczerbiony:
Krzyżyk na piersiach ukryję,
Szabłą — Moskali pobiję.

Mój ojciec dawny rachunek
Z cesarzem miał Mikołajem
I od moskiewskiej legi kuli
Daleko — hen — nad Dunajem:
Rachunek mnie i mej braci
Car Aleksander zapłaci!

L..

mię do majora. Sawieljicz nie odstępował nas mówiąc:

— Otóż masz carskiego kuma! Z deszczu pod rynek... Boże! czemu się to skończy?

Po chwili przybyliśmy do domku rzęsiście oświeconego.

Wachmistrz poszedł donieść o moim przybyciu i natychmiast powrócił mówiąc, że jego wysoko-błagorodie nie może przyjąć mnie, i kazał zaprowadzić nas do agensza a gospodynie przyprowadzić do siebie.

— Co to znaczy? zawołałem. Czy on zwariował?

— Nie wiem, wasze błagorodie, odrzekł wachmistrz. Tylko jego wysoko-błagorodie kazał wasze błagorodie zaprowadzić do areztu, a jej błagorodiu kazał przyprowadzić do jego wysoko-błagorodiu, wasze błagorodie!

Skoczyłem na ganek, Marta nie myślała mię zatrzymać, i wbiegłem do pokoju, gdzie sześciu huzarskich oficerów grało w karty. Major trzymał bank. Jakież było moje zdziwienie, gdy spojrzawszy na niego, poznałem Iwana Iwanowicza Zurina, niegdyś poznane w Sybirskiej traktacji.

— Czy to prawda? zawołałem. Iwan Iwanowicz! to ty?

— A to co?... Piotr Andreicz!... Zkąd? Nie postawisz?

— Dziękuję. Ka lepiej dać mi kwatę. Na co kwatę? Zostań u mnie.

— Nie mogę, nie jestem sam.

— Więc przyprowadź tutaj i towarzysza.

— Ja nie z towarzyszem jadę... tylko z damą.

— Z damą! Gdzież ją złapałeś? Oho, bratku!

Przy tych słowach Zurin cmoknął kilka razy, znacząco i wściekle się rozśmieszył.

— No, ciągnął Zurin; dostaniesz kwatę. A szkoda... Pochwalilibyśmy po staremu... He! mały! Dlaczego nie prowadź kumy Pułaczewa? Czy się opiera. Powiedźcie żeby się nie

bała: pan przystojny, nie jej nie robi — a do brze ją w kark.

— Co ty? powiedziałem. Jaka kuma Pułaczewa? To córka sp. kapitana Mironowa.

Wywołałem ją z niewoli i teraz odprowadzam do ojcowskiej wsi, gdzie ją zostawię.

— Jakto! To o tobie donosili mi przed chwilą? Zmiał się co to znaczy?

— Potem opowiem ci. A teraz uspokój biedną dziewczynę.

Zurin natychmiast zajął się tem. Sam wyszedł na ulicę przeprosić Marję i kazał wachmistrzowi oddać jej najlepszą kwatę w mieście.

Ja zaś zostałem na noc u niego.

Po kolacji gdy zostaliśmy sami, opowiedziałem mu swoje wypadki. Gdy skończyłem, pokłonił głową i rzekł:

— Wszystko to dobrze, jedno źle, po co masz się żenić? Żal mi ciebie; powiem więc prawdę. Wierz mi, że żeniactwo to głupstwo.

Gdzież tobie wiozł się z żoną. Posłuchaj mnie, odeszli cię córka kapitana do tych rodziców a sam zostań w moim oddziale. Do Orenburga nie masz po co wracać. Wpadniesz znów w ręce buntowników i niewiadomo czy cię puszcza.

Takim sposobem miłość przejdzie i wszystko będzie dobrze.

Choć nie zupełnie zgadzałem się z nim, jednakże czułem, że honor wymagał abym znajdował się przy wojsku imperatorskiej. Postanowiłem wsłuchać rady Zurina i odesłać Marję na wieś i zostałem w jego oddziale.

Sawieljicz przyszedł zobaczyć mnie; powiedziałem mu, żeby na drugi dzień był gotów jechać z Marją Iwanowną.

— Jakże cię mogę porzucić, rzekł Sawieljicz. Co powiedzą na to twoi rodzice?

Znając upór jego, próbowałem przezwyżyć starego otwartością:

— Mój przyjacielu, Archip Sawieljicz! powiedziałem. Nie odmawiaj, bądź moim dobroczyńcą; usługi nie potrzebuję, a nie będę spokojnym jeżeli Marja Iwanowna uda się w drogę

bez ciebie. Służąc jej służysz mnie, gdy postanowięm żenić się z nią, gdy wypadki pozwolą na to.

Tu Sawieljicz stanął zdziwiony.

— Żenić się! powtórzył. Dziecko chce się żenić! A co powie ojciec? mama co pomyśli?

— Zrozum, że z pewnością, zgoda, odrzekłem: gdy poznają Marję. Spuszczam się na ciebie. Posiadasz wfać mych rodziców, wstaw się za nami, nieprawdaż? Stary był wrażliwy.

— Oh, Piotr Andreicz! odrzekł. Chociaż wcześniej zamyslał żenić się, lecz za to Marja Iwanowna była dobra panną, że byłoby grzechem opuścić tak dobrą sposobność. Niech będzie, jak chcesz! Odprowadź ją i będę dowodził, że takiej żonie nie trzeba posaga.

Podziękowałem staremu i położyłem się spać w jednym pokoju z Zurinem. Zaczęliśmy rozmawiać. Zurin z początku odpowiadał z ochotą; lecz później słowa jego były coraz rzadsze; aż zamiast odpowiedzi zachrapał. Zamilkłem i w końcu to samo zrobiłem.

Na drugi dzień rano dałem się do Marji. Uznała mój zamiar za dobry, i natychmiast się zgodziła. Oddział miał wyjść tegoż dnia, więc nie można było zwlekać; zaraz pożegnałem moją najdroższą, dając jej zarazem list do moich rodziców Marja zapakowała.

— Żegnaj, powiedziała cichym głosem. Ory zobaczmy się jeszcze, tego nie wiem, ale nigdy nie zapomnę o tobie. Aż do zgonu ty jeden będziesz w moim sercu.

Nie nie odrzekłem. Nie chciałem przy świadkach oddawać się uczuciom, którymi byłem przepełniony. Nakoniec odjechała. Reszta dnia przepędziłem na hulali, a wieczorem wyszliśmy z miasta.

Było to w końcu lutego. Zima udradająca działania wojenne miała się ku schyłkowi; i nasi generałowie przygotowywali się do wspólnego działania. Pułaczew ciągle jeszcze stał pod

przemysłowego. Marszałek szlachty, prezyd. miasta i władze uniwersyteckie złożyły adresy, a oprócz tego prezyd. miasta podał carowi chleb i sól. Przy tej sposobności car przemówił do zgromadzonych w te słowa: „Przed sześciu tygodniami wyraziłem tu nadzieję pokojowego rozwiązania kwestji wschodniej. Aż do ostatecznego pragnąłem oszczędzić drogą krew moich poddanych; ale usiłowania moje okazały się próżnymi, Boga inaczej się podobało. Kisznieński mój manifest oznajmił państwu, że przewidywana chwila nastąpiła. Cała Rosja, z Moskwą na czele, odpowiedziała zgodnie z mojem oczekiwaniem. Dziś, szczęśliwy jestem, iż wraz z cesarszą wyraził moją podziękowanie mieszkańcom Moskwy, za czynami odwodnionymi ich patriotyzm. Gotowość wasza do ofiar przechodzi moje oczekiwania. Oby Bóg wam dopomógł do spełnienia naszego zadania i wojsko nasze występujące do walki za wiarę, car i ojczyznę pobogodził. Następnie car witał z balkonów tłumy ludu i dziękował im. Po nabożeństwie w soborze Uspienskim odbył paradę, wieczorem był na raucie a generał-gubernatora.

Trudno wyliczyć, ile już złamanych traktatów zawarto „w imię świętej trójcy! A zawsze tam się zdarza, że gdy dwóch zapasników występuje na pole walki, każdy z nich bierze jakby w arenę opatrność. Teraz znów car, w przemówieniu swem powyżej przytoczonem, rozczulił się nad „drogą krwią wierznych swych poddanych“ i wzywa boskiej pomocy w walce za „wiarę, car i ojczyznę“. Sultań ze swojej strony przybrał tytuł „obrońcy wiary“. Ale państwa może uczynić to z czystym sumieniem, gdyż ze swojej strony nie stawili nigdy przeszkód zawarciu pokoju i uciwicie prowadził sprawę aż do granic samobójstwa niemal, poświęcając zgodzie co tylko można było.

Podobnież mizerne wrażenie jak moskiewskie odwołanie się do Pana Boga, sprawiają usiłowania rumuńskich stronników w Rosji, zmierzające do wytumaczenia się ze sprzeniewierzenia państwa zwierzchnicemu. Niedawno Cogolniceanu uchylił się od zawarcia konwencji z Turcją pod tym pozorem, iż w takim razie Rumunja stałaby się placem boju. Teraz ten sam Cogolniceanu, który do spółki z Kuza przeprowadził zamach stanu i polityczne wiarołomstwo profesyjnie praktykując, ośmielił się oskarżać Turcję przed Europą, iż ta w celu własnej obrony zamierza najeść najzależniej przez strategię usprawnionych środków, a mianowicie przez zburzenie kilku miast nie dopuszczać nieprzyjaciela do tego, by się w nich usadowił i sfortyfikował. Podajemy tu in extenso ten oślawiony dokument rządu rumuńskiego datowany 23. kwietnia:

„Rząd książęcy powiadał do wiadomości depeszę, którą w wysokości (Savfet pasza, turecki minister spraw zagranicznych) wystosował 22. kwietnia do j. wysokości księcia Rumunji.

„Treść tej depeszy, zadającej od nas, byśmy w porozumieniu z cesarską armją powzięli militarne środki dla odparcia rosyjskiej inwazji, jest zbyt poważnej natury, aby władza wykonawcza mogła wziąć na siebie wyrzucenie swego zdania o niej.

„Mam zatem honor podać do wiadomości w. wysokości, że jeden tylko parlament rumuński ma prawo stanowienia o tem, czy Rumunja ma wziąć udział w wojnie i w skutek tego wyjsz do granic neutralności, która zresztą tak przez samą Portę jako też przez mocarstwa poręczające zaleconą jej była.

„Parlament zatem zwołany został na sesję nadzwyczajną na dzień 26. kwietnia. Zaraz po sprawdzeniu nowych wyborów do senatu sytuacja polityczna, a przedewszystkiem depesza w. wysokości polecione będą ciałom prawodawczym jako sprawy nagłe.

„Bezpośrednio następnie pospieszyć udzielił cesarskiemu rządowi postanowienie naszego parlamentu.

„W. wysokość, dziś pierwszy minister rządu konstytucyjnego i parlamentarnego, nie będzie wymagał od rządu rumuńskiego by ten naruszał postanowienia konstytucji uznanej przez Europę i nie zasiegający poprzednio zdania narodu, wyrażał się w sprawie takiej wagi jak ta, która stanowi treść depeszy cesarskiego rządu.

W znanym swym okólniku Savfet pasza trafnie postawił to pod przegięciem opinii publicznej. Od czasu jak dzień każdy wykrywa coraz wyraźniejszą obłudę moskiewsko-rumuńską, ze wszelkim miarą zwrócić uwagę na oburzenie

oburzeniem, nie zwracając uwagi, że tymczasem oddziały wojska rządowego coraz go bardziej ze wszelkich stron otaczały poczęły. Wsie, które się były zbuntowały, przychodziły do posłuszeństwa na widok wojsk naszych; bandy rozbójników wszędzie uciekały przed nami, i wszystko przepowiadało przedkcie i szczególnie zakochanie wojny.

Wkrótce książę Golicyn pod Tatizewą rozbił Pułaczewa, oswoiwszy Orenburg, i zdawało się, że zadat powstania ostatni stanowczy cios. Zarin był w tym czasie odkomenderowany przeciw zbuntowanemu Baszkirkom, którzy pierwsi uciekli, nim my ich widzieli. Wiosna znalazła nas w hatarskiej wiosce. Rzeki rozlały, i drogi zostały niepodobne do przebiecia.

Pułaczewowi udało się uciec. Zjawił się w Sybirsku w zakładach hutniczych, zebrał nowe bandy i znów poczęł rozbijać. Dowiedzieliśmy się wkrótce o wzięciu Sybirsku, dalej o zdobyciu Kazania i pochodzie samowładców na Moskwę. Można sobie wyobrazić przerażenie dowódców naszych, którym ani do głowy nie przyszło, ażeby Pułaczew mógł powrócić wzrósł w siły. Zarin otrzymał rozkaz przeprowadzenia się przez Wołgę.

Nie będę opisywał naszej wyprawy i końca wojny. Powiem tylko, że niebezpieczeństwo było nader groźnem. Władze rządowe wszędzie uciekały przed śmiałym samowładcą; ludność albo go uznawała za cara, albo w lasach się kryła. Bandy rozbójników mordowały i rabowały bezkarnie; naczelnicy oddziałów samowładców karali i ukazywali; stan kraju był przerażający... Nie daj Bóg być świadkiem bunta podobnego! Bunt rosyjski, to beznadziejność połączona z okrucieństwem.

Pułaczew uciekł ścigany przez Michelsona. Wkrótce otrzymaliśmy wiadomość o pojmaniu samowładcę, a razem i rozkaz wstrzymania wojennych działań. Wojna była skończona. Nakazem mogłem pojechać do rodziców! Myśl, że wkrótce padną im do nóg i zobaczą Marię, o której nie miałem żadnej wiadomości, uradowało mnie niewypowiedzianie. Skakałem, jak dzie-

jakie w ludowych sferach angielskich przeciw Moskwie się ujawnia. Zapewne że nie później jak w tych dniach Europa nie pozostanie w wątpliwości co do rzeczywistego usposobienia angielskiego parlamentu, gdyż ten przez cały śmiełk gładstonowskich rewolucji przejdzie do porządku dziennego. Jedną z wiarygodnych korespondentów z Londynu tak opisuje obecnie panujące usposobienie w Anglii. Gładstone znów zbliżował się do siebie swymi pomysłami i interpelacjami. Poczuwając się w kwestji wschodniej wygadał się i wypisał ostatecznie. Ponieważ wsteczne stronnictwo nie chce iść dalej razem z nim, więc Gładstone stawia pytanie w własnym swem imieniu. Ale wkrótce wyjaśnimy mu jego stanowisko. Liberali i ich tutejsze dzienniki przemawiają tonem zupełnie z innego tonu aniżeli poprzednio. Gdyby dziś Rosja wypowiedziała wojnę Anglii, cały kraj byłby jednym głosem i wszelka opozycja przeciw rządowi ustąpiła. Gdy Rosja odniesie stanowcze korzyści na polu bitwy, w takim razie zbrojna interwencja na korzyść Turcji jest nieunikniona, wraz z Austrią, czy też bez niej, pomimo wszelkich oświadczeń neutralności.

Następująca ciekawa wiadomość połał Hon. „Przyjaźni między Turkami a Węgrami teraz jest otwarcie przed całym światem i w sposób tak arcywystawiający, iż imponujący ten fakt rozstrząsa nie tylko dyplomację, ale i koryfarsów rzymskiego kościoła. Faktem jest mianowicie, że wydział misyjny rzymskiej kurji już dawniej zwracał wielką uwagę na nawracanie w Turcji; dwór watykański kilkakrotnie i w sposób demonstracyjny okazywał swe sympatie Turkom. Wypadki ostatnich czasów spowodowały jezuitów, których misjonarzy do korzystania ze sposobności. Generalny wikary jezuitów zgłosił się obecnie do prymasa węgierskiego z prośbą, by do wielkiej misji, mającej nawracać Turków, mogło przylgnąć się kilka jezuitów węgierskiej narodowości, ponieważ, zważywszy na ostatnie wypadki, można spodziewać się powodzenia misji przy współudziale Węgrów.

Wojna.

Wiadomości petersburskich gazet, dzisiaj do nas doszły, sięgają tylko po dzień 2. b. m. Z nad Danaję nie nie donoszą, z pod Karsu zaś tylko tyle, że b. m. czerwonemu Karsu zostało dokonaniem, i że ludność miejscowa z zapałem garnie się pod protekcję moskiewską, ale to z takim zapałem, że podają nawet prośby, by pozwolono im być walcząc przeciw Turkom, to też Loris Melikow, uwzględniając ten zapas, wydał rozkaz sformowania pułku jazdy z armyńców i kurdów. Jaki rezultat rozkazu po dniu 3. maja, w którym to dnia Moskwa uległa znacznej porażce, dowiedzieli się już zapewne Moskale. Z pewnością ani jeden jeździec nie zgłosił się do obozu prawosławności.

Wyżej wymieniony generał donosi także o zapale, jaki ma panować pomiędzy góralami gubernii katarskiej, w kraju Zakaukaskim. Formują aby to oni ciagle setnie z ochotników.

Dowódcą rosyjskiej armji ks. Mikołaj przybył 6. maja do Głazcu dla obejrzenia pozycji na dolnym Danaju. Ma on wszelkie powody być zadowolonym, gdyż, dzięki fatalistycznemu spokojowi Turków, Moskale, w ciągu czterech dni, jakie upłynęły od czasu przekroczenia rumuńskiej granicy, doszli do ważnych rezultatów, które ich kropli krwi nie kosztowały. Poszczególne im się tak, że ważny most pod Barbozi znalazł się niekiedy, że mogli zająć wyżyny pod Braiłą, Głazcem, Reni i Izmailem, usypać tam szanie, uzbudzić je i odciągnąć Danaję między Braiłą a Reni zabezpieczyć przeciw tureckim monitorom torpedami i ewentualnym zruśnięciem mostu. Mniej zadowolony będzie książę z pogody utrudniającej rozlokowanie wojsk wzdłuż Danaju. Przejdzie jeszcze kilkanaście dni, nim Moskale będą mogli przystąpić do sforsowania przełęczy Danaju.

Według wiadomości z Tekuczu, rosyjskie prawosławie skrydło się ku Bukaresztowi. Według innych źródeł oddział rosyjski wszedł do Urziedu nad Jalomnicą na połowie drogi między Bukaresztem a Buseo. Pod samym Bukaresztem przy stacji kolejowej Zurbana ma być założony wielki obóz, specjalnie dla kawalerji. Poczyniono już tam potrzebne wymiary i wzniesiono znaczną ilość furaz. Założenie wielkiego kawalerijskiego obozu pod Bukaresztem oznacza,

cię. Zarin śmiał się i mówił wzruszając ramionami.

— I tobie żnić się, takiemu dziecku! Jednakże dziwne uczucie zatrząsało moją radość. Zalałem Pułaczewą; zalałem, że nie poległ na placu walki. Myśl o nim łączyła się z myślą wolności o wybawieniu Marii z rąk Szwabina.

Zarin dał mi urlop. Za kilka dni miałem już znów znaleźć się wśród mej rodziny i znów zobaczyć moją ukochaną Marię, gdy wtem niespodziany wypadek zmusił mnie do pozostania w miejscu.

W dniu naznaczonym do odjazdu, w chwili, gdy przygotowywałem się do drogi, Zarin wszedł do mego pokoju, trzymając w rękach papier. Coś mi tknęło w serce. Przestraszyłem się sam nie wiedząc czego. Zarin wystawił mi dyńkę szczyka i rzekł, że ma do mnie ważny interes.

— Co takiego? — zapytałem mocno niespokojny.

— Mała nieprzyjemność, odpowiedział podając mi papier. Przeczytaj, co teraz otrzymałem.

Zacząłem czytać. Był to sekretary rozkaz do wszystkich naczelników aresztowania mię, gdzie będę złapanym i natychmiastowego odeśłania do Kazania, pod sąd wojenny ustanowiony w sprawie Pułaczewa.

— Nie ma co robić! rzekł Zarin. Muszę spełnić obowiązki. Zapewne wieś o twoich przyjacielskich podrózkach z Pułaczewem, doszła do rządu. Spodziewam się, że rzecz nie weźmie złego obrotu i że usprawiedliwisz się przed komisją. W drogę więc.

Sumienie miałem czyste; sędzi nie obawiałem się, lecz przeko mi było odłożyć chwilę słodkiego spotkania, może na kilka miesięcy. Kibitka była gotowa, wiadom o niej w tożystwie dwóch huzarów z obażonemi szablami.

(C. d. n.)

że Moskale nie zamierzają daleko po za stolicę rozciągać swego frontu; wystawiony tam silny kawalerijski korpus widocznie będzie miał za zadanie osłaniać prawe rosyjskie skrzydło przeciw zaczepnemu wystąpieniu Turków z wyższego Danaju. Teren na południe-zachód od Bukaresztu bardzo nadaje się do znacznego rozwinięcia kawalerji. Z Tekuczu również donoszą, że Moskale koleją żelazną sprowadzają tam pontony, pod Serbenstie spuszcza na Seret a z tamtąd do Barbozi, gdzie zgromadza się materiał do budowania mostu.

O pobycie cara w Odesie otrzymaliśmy następujące szczegóły: „Dnia 2. maja, car odbył przegląd wojsk na polach Kwikowskich, pozem zwiłdził baterje w porcie odesskim, które bez przerwy strzelały. Przy tej sposobności zrobiono w porcie oświadczenia z torpedami. Pięć statków parowych otrzymało rozkaz podpływać pod stare okręta, które unosząc się na pełnem morzu, oznaczały flotę turecką, i pod takowe podpływały torpedy. Okręty wylewały w powietrze ze straszliwym fosketem, a statki torpedowe wróciły do portu w najlepszym stanie. W Odesie wojska nie ma; ostatnie pułki opasły miasto temi dniami i stoją w okolicy. Handel i przemysł zupełnie upadły, drożyzna niesłychana, miasto wyludniające.

Dziennik angielski Daily News otrzymał od swego specjalnego korespondenta, znajdującego się w obozie moskiewskim, następującą wiadomość o legionach bułgarskich: „W Kiszniewie utworzono z emigrantów bułgarskich 2 bataljony, którym dodano kilkaset żołnierzy i wszystkich moskiewskich oficerów. Inny oddział Bułgarów znajduje się w Rumunji, gdzie formują także osobny bataljon. Naczelnym wódcą armji liczy na pewnie, że legion Bułgarów wzmocni wkrótce do 10 000 ludzi.“

Z Bukaresztu pisze korespondent Pressy d. 3. maja: „Wiadomości, jakie tu wczoraj nadeszły z Londynu o mobilizacji armji i floty angielskiej, zrobiły w Rumunji wielkie wrażenie. Wśród takich okoliczności nikt już nie wierzy, aby wojna mogła być zlokalizowaną. Dlatego to rząd rumuński postanowił teraz zmobilizować całą armję. W tutejszych kołach urzędowych panuje przekonanie, że Austria wkroczy do Bośni i Hercegowiny, i w ten sposób pójdzie w zgodzie z Moskwą (?) Drożyzna robi się tu coraz większa. Niektóre artykuły podskoczyły o 100, a nawet o 300 procent. Jedno tylko mięso do tej chwili jeszcze nie podrożało.“

Według tegoż samego źródła, słoty w Rumunji nie ustają; od roku 1865 nie pamiętają tak szkaradnej pogody. Tysiące wozów transportowych zasurzają w błocie i przeszkadza posuwaniu się wojsk.

Do Bukaresztu nadeszła dnia 3. maja depesza od prefekta Braiły z zawiadomieniem, że tegoż dnia trzy tureckie monitory na kotwicy przed nim stojące o godzinie 11-tej rano otworzyły ogień na Moskalów, zajętych urządzaniem baterji z działami ciężkiego kalibra pod Braiłą. Flotylla turecka prawdopodobnie dowodzona przez Huberta paszę, przybyła przed kilku dniami z Głazcu i składała się wtedy z 17 statków, częścią łodzi kanonierskich, częścią uzbrojonych parowców transportowych, tudzież z trzech monitorów. Ten pierwszy atak Turków kaze zamierzając pęgiłskim, szerszym w Rumunji, że Turcy postanowili czekać na atak moskiewski i nie występować zaczepnie na terytorjum rumuńskim.

Dwie moskiewskie dywizje i liczna artylerja przybyły do Braiły i umieszczyły się nad brzegiem Danaju. Pow szechnie utrzymują, iż ogień rozpoczęł Turcy dla przeszkodzenia robotom rosyjskim. W każdym razie jednak flota turecka nie utrzyma się, gdy Moskale zaciągną pozycję swe działa. O dwadzieścia kilometrów od Braiły na bułgarskim brzegu przy odnodze Danaju znajduje się małe ufortyfikowane miasteczko Maczya, dokąd Turcy ściągali dziesięć pułków piechoty.

Na wyżynach pod Głazcem wystawili Moskale silne baterje, w porcie nagromadzają znaczny materiał do budowania mostów.

Statystyczny wykaz rumuńskiego ministerstwa spraw wewnętrznych podaje, że 2. maja do godziny 11 wczoraj weszło do księstw 110 000 Moskalów, w tem 95 000 piechoty i artylerji, 15 konnicy wraz z kozakami i rosyjskimi czerkiesami. Do soboty wczoraj znajdowało się w księstwach 200 000 żołnierzy rosyjskich.

Austria i Węgry.

Wiedeń 6. maja. Głosy dzienników petersburskich o oświadczeniach ministerjalnych w sprawie wschodniej tchną, jak domiesiliśmy, jednomyślnie niezadowoleniem. Najprzekładniej zapamiętuje się jeszcze Foster Lloyd, który wyraża bezwarunkowe zaufanie do osoby hr. Anrassiego, i mniemaa, że powołanie się na patriotyzm i ofiarność ludów, tudzież zbrojność monarchji uczynione zostało zbyt serbo, iżby w danym razie nie miały być użyte środki z tych środków. Napisał też pesymistą z zarzucca, że polityka monarchji perzwała się w punkcie, i czeka na potop, przed którym trudno będzie się uchronić. Lloyd oświadcza, że na ofiarność ludów wtedy tylko będzie mógł rząd liczyć, jeżeli się zwróci przeciwko zaborem zaciągankom Moskwy.

Kelst Nepe, organ konserwatystów, uważa odpowiedź ministerstwa za bardzo naiwną i nie dostateczną w chwili, gdy w wschodnie interesa monarchji już są poważnie zagrożone. N. Pest. Journal powiada, że odpowiadanie dyplomatycznie srobowana, uwielająca się oczekiwaniami, bo wymiarkną z niej może być albo przyniesienie z Moskwy albo front przeciwko Moskwy. Nemzetu Lurap spodziewa się, że zyska dla tego tylko nie odpowiedział sobie na interpelację Sonnacha, dotyczącą przeszkód w swobodnej żegludze na Danaju, że wkrótce będzie mógł coś pomyslaćszego powiedzieć.

Istotnie zapowiadają dziś, że odpowiedź ta nastąpi. Hr. Andrassy ma skorzystać teraz z przerwy zatargów dyplomatycznych i wyjechać na wies do Węgry.

Deputacje regularne w sprawie wymiaru kwot na wspólne wydatki mają się zebrać w Wiedniu d. 15. bm.

Kronika.

Wczoraj 8. maja.

Wagony austriackie i Moskale. Montagu Kevue pisze: „J. dzień kilka dzienników zawiera doniesienie o używaniu austriackich wagonów

do transportu wojsk moskiewskich. Jesteśmy upoważnieni oświadczyć, że wszystkie te doniesienia są fałszywe. Przed kilku miesiącami jeszcze rząd cesarski wydał najostrejsze zakazy przeciwko temu, a ścisły nadzór nad wykonaniem tych zakazów nie skonstatował dotąd ani jednego przekroczenia i takowych.“ Nie wiemy, kto upoważnił rzeczono pismo do takiego zaprzeczenia, ale na podstawie doniesień, któreśmy umieszcili, twierdźmy kategorycznie, że zaprzeczenie to jest fałszywe, i chyba ma tendencję do zatarcia prawdy lub uchronienia dotychczasowych dyktatorów od śledztwa, którego się domagamy.

Adres Polek do komendanta Piotra Venturi syndyka miasta Rzymu opiewa: Oczegodny panie! Na wiadomość o naczeczeniu największego z naszych wieszczów przez wieczne miasto Rzym na Kapitolu, wszystkie serca polskie zadrażyły z radością. Wszyscy też z nami i prawi obywatele naszego kraju, wszyscy gorliwi patrioci i miłujący swoją nieśczęśliwą, udręczoną ojczyznę synowie, pospieszyli z przesłaniem na ręce twoje oczegodny panie najserdeczniejszych podziękowań. Ile razy szło o okazanie światu gorących uczuć dla naszej nieśczęśliwej ojczyzny, ile razy potrzeba było dowiedzieć, że duch narodu, pomimo ciągłych udręczeń wrogów żyje i nigdy żyć nie przestanie, tyle razy Polki na wzór Klelii, Porcji, Kornelii i tylu innych na czele wieńczących sławnych z patriotyzmu matron rzymskich, nie pozwalały się wyprzedzić, w udowodnienie tych uczuć, swoim ojcom, mężom i braciom, lecz szły z nimi razem ręką w rękę. Adam Mickiewicz jako najwybitniejszy geniusz narodowy, jako najgłębszy i najkrywiwszy z synów naszego biednej ojczyzny, jest nosobieniem dążeń całego narodu, wiecznym i nieustannym protestem przeciw ugniatającej nas przemocy wrogów. Cześć szczerem oddana mu i uznanie jego zasług przez Rzym, ognisko cywilizacji, nie mogło pozostać dla Polek obojętnem. Wszystkie też kobiety polskie, tak te, które same są w stanie przetrwać, jak i w imieniu tych, którym ciężka dłoń wroga wyraża wdzięczności na ustach zatrzymując, szłać ci panie z głębi przepaści wdzięczności serca cześć i dziękczynienie.

Adres ten podpisywać można w księgarniach Belzy i Wilda.

Posiedzenie Rady miejskiej odbędzie się we środę dnia 9. maja b. r. o godzinie 6. wieczorem.

Towarzystwo Harmonja urzędują na dochód utrzymywanej przez siebie kapeli miejskiej, zabawę d. 3. czerwca b. r. w ogrodzie strzeleckim. Byłoby do życzenia, żeby w tym dniu żadne inne stowarzyszenia nie dawały festynów.

Na umundurowanie kapelistów „Harmonji“ ofiarował p. Mendel Fenzias, obywatel i szynkarz, starozakonny, 10 gld.

Awans majowy w armji wspólniej. W oddziałach strzeleckich mianowani: kapitanem 1. klasy Karol Schima kapitan 2. kl.; kapitanami 2. kl. porucznicy Miecz, Andrzejowski i Emil Schmidt, pierwszy w 28nym, drugi w 30 bataljonie; porucznikiem podporucznik Karol Budzinski w 16 bataljonie; podporucznikami kadeeci zastępcy oficerów Bazyl Marcyński i hr. Gustaw Karwiński, pierwszy w 30 bataljonie, drugi w tyrolskim pułku strzelców cesarskich.

W oddziałach jazdy mianowani rotmistrzami 1. klasy rotmistrz 2. klasy i porucznicy: Emil Rieger w 4 pułku ułanów, Fr. Bayer Bayersburg w 9 pułku dragonów, bar. Karol Dlanhowsky Langendorf przydzielony do swity arcyks. Karola-Ludwika nadobczabowy w 2 pułku ułanów z pozostawieniem na dotychczasowem stanowisku, Henryk Nahlk w 5 pułku ułanów, hr. Guinter Stollberg-Stollberg z 6go w 2m pułku ułanów, Karol Therr w 9 pułku dragonów.

Porucznikami jazdy mianowani podporucznicy: Michał Debieki w 8 pułku huzarów, bar. Mich. Forstgatch w 6 pułku ułanów, Tad. Jabłoński w 11 pułku dragonów, Aleks. Kocicki w 11 pułku ułanów, Jan Kunz w 3 pułku ułanów, Julj. Iskierski, Ludwik Metzler w 9 pułku dragonów, Ant. Schumann w 8 pułku ułanów, Wacław Kohoutek w 3 pułku drag., Stan. Danek w 6 pułku ułanów, bar. Winc. Graff w 8 pułku ułanów, Ant. Rotter w 9 pułku dragonów, Karol Froschmayer-Scheibenhof w 3 pułku ułanów.

Podporucznikami jazdy mianowani kadeeci zastępcy oficerów: Józef Veith w 11 pułku ułanów, Adolf Maschke w 6 pułku ułanów, Adolf Trenkle z 14go pułku dragonów w 8 pułku ułanów, Józef Popowski w 1 pułku ułanów, Karol Czaderski, Wład. Zaleski w 10 pułku dragonów, Henryk Komatmüller w 6 pułku ułanów, Bol. Komarnicki w 8 pułku ułanów, Jan Werner z 12go w 9 pułku dragonów, Wiktor Gross z 14 pułku dragonów w 8 pułku ułanów, bar. Herman Oberlander z 6 pułku dragonów w 6 pułku ułanów, bar. Korn. Wallach z 11go w 9 pułku drag., hr. Feliks Harmoncourt-Universität w 3 pułku ułanów, bar. Ludwik Fischer z 4go pułku ułanów w 6 pułku huzarów, Ant. Bogusz w 11 pułku ułanów, Jul. Wierzbicki w 7 pułku ułanów, Leop. Eckhardt z 12go w 9 pułku dragonów, Fr. Innhofer-Innhofer w 9 puł. drag., Karol Leitner w 13 pułku ułanów, Wojc. Tokarski w 4 pułku ułanów, Kaz. Żużyski w 7 pułku ułanów, Gottfr. Rodt w 1 pułku ułanów, bar. Hugo Fröhlich Salomon w 8 pułku ułanów, Adolf Zwilling w 1 puł. ułanów, Artur Heidmann w 3 pułku ułanów, Wih. Fivnicka w 6 pułku ułanów, Stan. Godlewski w 11 pułku ułanów. (C. d. n.)

Kronika teatralna. W teatrze hr. Skarbka dzisiaj 8. b. m. na dochód panny Marco „Purytanie“, opera w 4 aktach Belliniego.

W przyszły piątek na dochód pana Bolesława Zadnowskiego „Romeo i Julia“ tragedia w 5 aktach Szekspira. Samo zanotowanie tego, zdaje nam się, powinno wystarczyć, aby zapelniał teatr. Pan Ładnowski jest jedną z nielicznych w Polsce znakomitości dramatycznych, okazał swe uznanie takim osobistościom jest obowiązkiem publiczności. Przedstawienie budzi powszechne zajęcie, pierwszy raz bowiem ujrzymy p. Ładnowskiego w roli Romea.

We czwartek d. 10. b. m. będzie przedstawiony raz pierwszy „Czarodziejka“, komedjo-dramat w 3 aktach p. Leopolda hr. Starzeńskiego. Główne role przedstawiają pani Nowakowska, pp. Ładnowski, Wolski i Kwiecień.

Stan powierza. Dzień 8. maja + 7° R

Kraków 7 maja. W zeszłym tygodniu mieliśmy tu wesele auto co się zowie. Ożenił się równy z równą. Podczas uroczystej przybył telegram gratulacyjny, zgadzając się od kogo? O, nie zgadzając, choćbyście cały rok zgadywali! Oto od cara Aleksandra II, miłośnika nam w Kongresie panującego. Ten dowód pamięci i sentymentu carskiego wzruszył tak dalece pewną księżnę litewską a matkę pana miodęgo, iż powstawszy wniosła toast za pomyślność cara. Towarzystwo bez protestacji spełniło pury. Fakt gozden zanotowania, aby go historia nie urońta przypadkiem. Owa księżna pani przemieszkująca na Litwie popiera silnie wędrownkę do papieża, na zamku jej zaś w sali recepcyjnej, gdzie przyjmują generałów moskiewskich, ściany są udekorowane portretami panującej rodziny Romanowych. W alkwie,

gdzie ta dumna dama kory się przed Panem następców i odbywa rekolacje z jesuitą, sumienny jest portret Piusa IX.

Na tym to gruncie i w taki sposób arystokracja nasza umie łączyć politykę z moralnością. Na tym to zgłumy pniaku szepczą się nasze Targowice. Wszystko dla dobra kraju!

Kraków 7 maja. Krakowski Towarz. lekarski odbyło onegdaj zwykłe posiedzenie, na którym dr Browicz okazał ważne wyroby anatomiczno-patologiczne; dr Warszauner przedstawił chorego z bólem nerwowym twarzy; prof. dr Blumenstok podał swe uwagi nad zgwieżeniem zwłok ze stanowiska sądowolekarskiego; dr Humiecki mówił o kurczliwości ślepię; a dr Wurst pokazał nowy materiał do opatrzenia oczu po operacji. W bardzo ożywionej nad temi przedmiotami dyskusji wzięło udział wielu członków. Wreszcie wybrano dr. Modesta Humieckiego w Krosno członkiem korespondentem Towarzystwa. Wczoraj odbyło się w dalszym ciągu walne zgromadzenie Stowarzyszenia nauczycielek, na którym agromadzenie wybrało nowe wydział z 9 członków złożony. Bezwzględna większość głosów wybrani zostali: Antonina Zubrzycka, Seweryna Górka, Karolina Krynicka, Rozalia Rylicka, ks. kan. Serwatowski, Antoni Marfiewicz, dr Schmidt radca magistr., Piotr Umieński refer. mag., dyr. Jul. Maciulowski.

Powodu agentów namawiających lud do wychodźstwa do Ameryki, a szczególnie do Brazylii, pisze Polit. Corr., że szczególne w Galicji błędne między ludem krąży mniemanie, jakoby rząd brazylijski przyznawał wychodźcom z Europy jakieś korzyści lub ułatwienia, tak, iż dość, aby wychodźcy dostali się do Antwerpii, a z tamtąd będą bezpłatnie przewiezieni do Brazylii. W Antwerpii agent wzbijający do Brazylii Jan Schuitz zawiadomił konsulat austriacki w tem mieście o takich fałszywych wiadomościach pod względem bezpłatnego przewozu wychodźców. Przeciwnie całą drogą musną własnym kosztem opędzić.

Muzeum techniczno-przemysłowe krakowskie zostało powiększone pięknym i kosztownym darem śp. dr. Jana Oszańskiego, który jeszcze za życia ofiarował do zbiorów muzealnych kolekcję wypchanych ptaków a prztem innych okazów i część swaj biblioteki z działu nauk przyrodniczych; razem 636 okazów i 49 dzieł w 96 tomach.

Z Turcańskiego. Dnia 11. maja mają być przeprowadzone wybory z gmin do rady powiatowej. Małe są nadzieje, aby one wypadły w myśły dobrze dla kraju żyjących. Moskalofilia rozwinęła oddawna silną agitację i usposabia ciemny lud do głosowania podług ich woli. Szczególnie staranie ku temu łożą ksiądz Czajkowski z Butli i znany z swych czynów ksiądz Salomon z Komarnik. Człowiek ten niejednokrotnie odebrał już odpowiednią odprawę za moskalofilię propagandy i za wdzieranie się w sąsiednie domowe swych parafji; niejedną parą wołów, grunt lub dziesięćtą za pogrzeb z krywdą pozostałej familji, przesłała na własność nienasyconego tego prowodyra. Niejedno przekleństwo jego owieszczył się na nim i jakby na dowód kary bożej już trzećcie z rzędu dziecko, z których dwoje przy życiu pozostaje, niepodobne jest z twarzy nie tylko do człowieka ale nawet i do zwierzęcia. Jednak tym wszystkim nie zrażony, nie zmienia swego postępowania, a parafjanie jego chociaż przychodzą niezliczonymi nadziejami, znoszą to wszystko nie bez utykiwania ale w cawie, aby w potrzebie nie doznali zawodu, a nawet i zemsty. Broda zapuszczona po pas, której noszenie przed kilkoma laty przez konsystorz zostało mu wzbronione, służy za godło jego zasad i szczególnego odznaczenia się. Chociaż nie zastawia sprawy, aby wybory podług naszych pragnień, to jednak stounkowo przeciw ludzkości i z trudnością zięć

z pod Zaleszczyk. Wspominaliśmy już o powodzi z przyczyn wystąpienia Dniestr w bliskości Zaleszczyk. Wzbranie to dotknęło szczególnie mieszkańców wsi Dobrowlan, w pobliżu brzegu tej rzeki położonej, cała obszerna płaszczyna wodogłasa, sięgająca aż po górę, tworzyła jakby odnoję morską, mostowu ludzi było narażonych na niebezpieczeństwo utonięcia, nie mówiąc już o stracie mienia żywego i ruchomego. Otóż godzi się krom chlubnej urzędniczej gorliwości starosty hr. Dzieduszyckiego, także podnieść załugę w niesieniu ratunku tutejszemu wachmistrz sandomierji Jakóba Lorenza i 4ch jego podwładnych. Dał on niezaprzeczony dowód, że jako wykonawczy organ bezpieczeństwa publicznego pojmuje swe obywatelsko-urzędnicze zadanie połączone z ofiarnością osobistą. I tak w Dobrowlanach był z kolegami swoimi przez 4 dni i noc bez przerwy na miejscu powodzi, ratował sam prawie wszystkie zboże w ziarnie, a około 30 osób w nocy z dachów zatopionych domów lub z wieżchołków drzew oceniając, przewiózł na miejsce bezpieczne, zresztą jedynie energii i wytrwałości owego komendanta sandomierji zawiadującego ma okolicą, że wkrótce komunikacja z miastem przywróconą została.

Poznań 5. maja. Na wczorajszem posiedzeniu komitji dramatycznej konkursowej sekcje referowały co do dalszych sztuk odczytanych. Na skutek ich referatu zalecono do wspólnego czytania trzy sztuki, a mianowicie tragedje: „Gorylała i Obara“, oraz komedje „Dla dobra ogółu“. Pozostają jeszcze do przeczytania dwie tragedje, co do których decyza nastąpi na przyszłom posiedzeniu, które się odbędzie 11. bm. Dotychczas zatem z 39 zaleconych jest do wspólnego czytania sześć sztuk.

Teorja: obywatele dla urzędników a nie urzędnicy dla obywateli, kolacze się widać w państwie konstytucyjnem, a ilustracja ją świeży wypadek następujący: W dniu 29. kwietnia zapowiedziany był w Porembach na górnym Śląsku teatr amatorski, na który znaczna liczba gości przybyła. Teatr jednakowoż nie odbył się, ponieważ władza policyjna miejscowa zakazała go dla tej przyczyny, że w polskim języku miały się odbyć, a nie ma żadnego policjanta, któryby język ten rozumiał. Dziwną jest to rzecz, że władze potwierdziły statuta stowarzyszenia, a teraz się cofają, bo statuta obejmują także obywatelstwo teatrów, jak to §. 11 opiewa: „Większe zabawy i teatry, zarządz od czasu do czasu naznacza.“ Kwestja co do sakowania teatru przedłożoną zostanie wyższej władzy do rozstrzygnięcia.

Wiedeń 7 maja. (Kronika wiedeńska.) Pose

Pierwsza węgiersko-galicyjska kolej żelazna.

C. k. kolej państwowa Tarnowsko-Leluchowska.

ROZKŁAD JAZDY

ces. król. kolei państwowej Tarnowsko-Leluchowskiej

ważny począwszy od dnia 15-go Maja 1877 r.

Połączenie w kierunku do

Tarnowa

Orłowa

Tarnowa				Orłowa			
Z WIEDNIA	odchodzi	godz. min.		Z Budzina Pesztu	odchodzi	godz. min.	
" Warszawy	"			" Miskolca	"		
" Granicy	"			" Koszyc	"		
" Krakowa	"			Do Abosza	przychodzi		
Do TARNOWA	przychodzi			Z Preszowa	odchodzi		
Z Podwoleczysk	odchodzi			Do ORŁOWA	przychodzi		
" Brodów	"						
" Lwowa	"						
" Przemyśla	"						
Do TARNOWA	przychodzi						

Pociągi na kolei z Tarnowa do Orłowa

Kilometer	Stacja	I., II., III. klasa Pociąg mieszany		Kilometer	Stacja	I., II., III. klasa Pociąg mieszany	
		Nr. 3 codziennie	Nr. 1 dwa razy tygodniowo a m.			Nr. 4 codziennie	Nr. 2 dwa razy tygodniowo a m.
—	TARNÓW (Restauracja)	odchodzi	godz. min.	—	ORŁÓW (Restauracja)	odchodzi	godz. min.
10 6	Łowczówek-Pleśna	"		12 6	Muszyna Krynica (Zakł. kąpiel. Krynica)	"	
20 9	Tuchów	"		25 3	Zegiestów (Zakład kąpielowy Zegiestów)	"	
31 8	Gromnik	"		38 1	Piwniczna	"	
36 3	Bogoniowice-Ciężkowice	"		46 7	Rytro	"	
47 4	Bobowa	"		56 0	Stary-Sącz (Zakład kąpielowy Szczawnica)	"	
61 1	Grybów	"		63 2	NOWY SĄCZ (Restauracja)	przychodzi	
71 6	Ptaszkowa	"		70 8	Kamionka	odchodzi	
80 7	Kamionka	przychodzi		79 6	Ptaszkowa	"	
82 2	NOWY SĄCZ (Restauracja)	odchodzi		90 4	Grybów	"	
95 4	Stary-Sącz (Zakład kąpielowy Szczawnica)	"		104 0	Bobowa	"	
104 8	Rytro	"		115 2	Bogoniowice-Ciężkowice	"	
113 8	Piwniczna	"		119 6	Gromnik	"	
126 1	Zegiestów (Zakład kąpielowy Zegiestów)	"		130 5	Tuchów	"	
138 8	Muszyna-Krynica (Zakł. kąpiel. Krynica)	"		140 8	Łowczówek-Pleśna	"	
151 4	ORŁÓW (Restauracja)	przychodzi		151 4	TARNÓW (Restauracja)	przychodzi	

Połączenie w kierunku z

Orłowa

Tarnowa

Orłowa				Tarnowa			
Z ORŁOWA	odchodzi	godz. min.		Z TARNOWA	odchodzi	godz. min.	
Do Preszowa	przychodzi			Do Przemyśla	przychodzi		
" Abosza	"			" Lwowa	"		
" Koszyc	"			" Brodów	"		
" Miskolca	"			" Podwoleczysk	"		
" Budzina-Pesztu	"			Z TARNOWA	odchodzi		
				Do Krakowa	przychodzi		
				" Granicy	"		
				" Warszawy	"		
				" WIEDNIA	"		

Podane godziny na kolei z Tarnowa do Orłowa stosują się do zegaru pęsteńskiego.

" " połączeń stosują się do obecnie ważnych rozkładów jazdy dotyczących kolei; poleca się jednak porównanie pór połączeń z odpowiednimi rozkładami jazdy kolei sąsiednich.

Wiedeń, w Kwietniu 1877 r.

Od Dyrekcji

Pierwszej węgiersko-galicyjskiej kolei żelaznej jako prowadzącej ruch na c. k. kolei państwowej Tarnowsko-Leluchowskiej.